

FOTO: BALTEL/SIPA/NTBSCANPIX

VITSEMAKER. Filosofen Slavoj Žižek er hyppig sitert nå om dagen. Han er blant annet kjent for å ha et humoristisk blikk på filosofi, religion og politikk.

VITTEGSKAPSMANNEN

Slavoj Žižek (63) er en av de mest populære filosofene akkurat nå.
En ny norsk bok samler de beste vitsene hans.

PER A. RISNES JR.

KULTURTEORIENS Elvis. Filosofiens Woody Allen. 2000-tallets Sartre. Den skjeggete slovenske bomsen er en av de hippeste filosofene akkurat nå. Han snakker like gjerne til eliteakademikere som til demonstranter. Han analyserer like gjerne populærkultur og porno som eksistensialisme og kapitalisme.

Og han elsker å koke det hele ned til en gammel paradoksal vits. For eksempel den om hvordan sosialisme ble til: «Fra de førhistoriske samfunnene fikk den sin primitivitet, fra antikken fikk den slaveriet, fra middelalderen fikk den sin brutale dominans, fra kapitalismen fikk den utbyttingen, og fra sosialismen fikk den navnet...»

Vitsene har vært Žižeks vei opp til å bli akademisk stjerne. Ifjor sa han i et sjeldent intervju til The Guardian at «Ærlig talt burde ikke jeg være mannen som snakker om Batman og Hegel, om verdien av WikiLeaks eller Lady Gaga. Jeg burde være en middelmådig filosofiprofessor i Ljubljana.»

Den norske konseptkunstneren Audun Mortensen trosset professorens beskjedenhet ifjor og laget en kaffeordbok med et utvalg av professorens 133 beste vitsereferanser.

Men med et opplag på kun ett eksemplar.

- I henhold til sjangerkonvensjonen for coffeetable-bøker bør også emnet behandles uten å gå i dybden, sier Mortensen om boken.

Den er plukket opp av Flamme forlag og blir utgitt i et noe større opplag.

- Er Žižek viktig eller bare vittig?
- Som Groucho Marx besvarer standardspørsmålet i sin sketsj: «Te eller kaffe?»: «Ja, takk!»
- Hva kan du si om hans bruk av humor?
- Gjentakende.

STAND-UP-ISME. Žižek, som inntil nylig var gift med den unge argentinske modellen Analia Hounie, nyter en slags Salman Rushdiesk popularitet. Ikke minst siden han er like uforutsigbar som han er underholdende. Han bruker vitsene, som han ofte har rappet fra Freud, Hegel eller Marx, til å påpeke paradoksene i dagens samfunn generelt og kapitalisme og religion spesielt.

Žižek sammenligner venstresidens mangel på lidenskap med historien om legen som går til en kollega for å få gratis medisinsk undersøkelse. Kollegaen undersøker ham og sier: «Du trenger en medisinsk undersøkelse.»

Som den ateisten han er, siterer Žižek ofte religiøse

SLAVOJ ŽIŽEK

► **FØDT:** 1949.

► **YRKE:** Filosof og kulturteoretiker.

► **BAKGRUNN:** Žižek, som er fra Slovenia, har skrevet 50 bøker oversatt til 20 språk. Har publisert i radikale tidsskrifter så vel

som en av katalogene til Abercrombie & Fitch. Ble stemt som nummer 25 av 100 på magasinene Foreign Policy og Prospect Magazines liste over verdens viktigste intellektuelle i 2008.

AUDUN MORTENSEN (RED.)

«THE COLLECTED JOKES OF SLAVOJ ŽIŽEK»

Flamme forlag, 149 sider

vittigheter. Som den om at «Gud er perfekt på alle måter utenom én: Han eksisterer ikke.» Eller den litt morsommere om Jesus som sier til forsamlingen at «La den som er uten synd, kaste den første sten.» Når en sten overraskende treffer ham, sier han: «Mor, ba jeg ikke deg om å være hjemme i dag?»

En annen av favorittvitsene hans, er den om den psykiatriske pasienten som skrives ut fra sykehuset etter å ha blitt kurert for sin vrangforestilling om at han er et frø. Han kommer løpende inn igjen og sier skjelvende at det står en kylling utenfor. «Jo, men nå vet du jo at du er et menneske og ikke et frø,» sier doktoren.

«Ja, jeg vet det. Men vet kyllingen det?»

Filosofen er sjelden hjemme i Ljubljana. Han er stadig på reisefot mellom universiteter, symposier og forelesninger over hele verden. Hele tiden med vitser i bagasjen. Som han sa til The Guardian ifjor: «De fromme spørsmålene, de høytidelige talene. Herregud, hvordan kan du sitte gjennom disse greiene uten å ville dra en spøk?».

magasinet@dn.no